

MEDISCHE DIAGNOSE

Voedingsproblematiek bij mensen met een (verstandelijke) beperking



VASTSTELLEN PERSOONLIJKE VOEDINGSZORGBEHOEFTE

Mate van verstandelijke beperking (ⓘ *Ernstig verstandelijke beperking, matig verstandelijke beperking, licht verstandelijke beperking, NAH, ontwikkelingsleeftijd (disharmonisch profiel)*), stoornissen (ⓘ *neurologisch, motorisch, pedagogisch, psychisch en gedragsmatige problematiek*) Autisme/Autisme spectrum stoornis (ASS) (ⓘ *eenzijdig/selectief/dwangmatig eten, angst*), voedselweigerings (ⓘ *angst, pijn, aversie*), Stofwisselingsziekten, Syndromen en gen-defecten (ⓘ *Syndroom van Down, Prader Willi, RETT, 22q11- deletiesyndroom, Fragiele X Syndroom, genetische obesitas, Smith Magenis, San Filippo, Turner Syndroom, Angelman Syndroom, Klinefelter, Noonan, Sotos, Syndroom van West, Williams-Beuren, Wolff-Hirschhorn*), Kauw- en slikproblemen (ⓘ *Dysfagie, tandheelkundige problematiek, logopedisch advies, aspiratie, aangepaste consistentie*), Dieetpreparaten (ⓘ *Sondevoeding, drinkvoeding, metabole preparaten*), Reflux en/of rumineren, Defecatie frequentie en consistentie van de feces (ⓘ *Bristol Stool chart*), Co-morbiditeit/voorgeschiedenis (ⓘ *alle vastgestelde diagnoses*), Medicatie (ⓘ *Specifiek: anti-psychotica, anti-epileptica, anti-depressiva, laxantia*), BMI (ⓘ *Streefwaarden 18-25 kg/m2. De diëtist met specifieke deskundigheid in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking kan inschatten of streefwaarden passend zijn. Bij syndromen en beperkte mobiliteit kunnen streefwaarden afwijken.*) Gewichtsverloop (ⓘ *Ongewenste gewichtsverandering (toename of afname) van 5% in 1 maand of 10% in 6 maanden.*) Eetlust (ⓘ *Toe- of afname van eetlust en voedingsinname*), Persoonlijke factoren (ⓘ *woon- en leefsituatie, psychosociale omstandigheden, etniciteit, familiegeschiedenis*), Leefstijl (ⓘ *alcohol, roken, drugs, beweging, stress, ontspanning, slaappatroon*)



BEPAAL ZORGPROFIEL

- Een stabiel gewicht, geen relevantie co-morbiditeit, geen voedingsproblemen.
- Stagnerende groei (bij kinderen), onbedoeld gewichtsverlies, ongewenste gewichtstoename of bij voeding gerelateerde (defecatie)klachten en/of hulpvragen.

Zorgprofiel 1

ZELFMANAGEMENT

- Wat doet een Diëtist VG
- Spel over gezond eten

Zorgprofiel 2

ZORGPROFESSIONALS

- Monitor maandelijks het gewicht(sverloop).
- tot 21 jaar: Meet ieder kwartaal de lengte.
- Aandacht voor bijwerkingen van medicatie (eetlust, gewicht, defecatie).
- Aandacht voor overschatting gezondheidsvaardigheden van de patiënt.
- Streef naar een gezonde voeding volgens de Richtlijnen goede voeding.

Meer informatie:

- Informatie voor cliënten (DVG)
- Happy Weight Stappenplan
- Ik kies mijn eten.nl
- Wat doet een diëtist VG voor begeleiders
- Diabetes zelf in de hand

Zorgprofiel 4

DIËTIST MET SPECIALISTISCHE EXPERTISE

De Diëtist VG is gespecialiseerd in de dieetbehandeling van mensen met een verstandelijke beperking met complexe medische, gedragsmatige, lichamelijke, pedagogische en psychische problematiek. De diëtist maakt deel uit van een gespecialiseerd multidisciplinair team waar complexe problematiek vraagt om een multidisciplinaire afstemming.

- Nutritional assessment; zo nodig met afwijkende referentiewaarden voor lichaamssamenstelling en aangepaste energiebehoefte passend bij de medische/syndroomachtergrond van de patiënt.
- De Diëtist VG houdt zo nodig rekening met afwijkende referentiewaarden voor lichaamssamenstelling en aangepaste energiebehoefte passend bij de medische/syndroomachtergrond van de patiënt.
- Aandacht voor polyfarmacie en de effecten op gewicht en maag- darmstelsel.
- Behandelgoal(en): het voorkomen, opheffen, verminderen en/of compenseren van aan voeding gerelateerde klachten en aandoeningen om zodoende een bijdrage te leveren aan het herstel, behouden of optimaliseren van de gezondheidstoestand en/of welbevinden van de cliënt. Behandelgoelen worden met de patiënt en het cliëntsysteem op maat vastgesteld.
- Adviseren, begeleiden en behandelen van patiënt en zijn leefomgeving (totale cliëntsysteem).
- Communicatie is afgestemd op het niveau en de gezondheidsvaardigheden van de patiënt en het cliëntsysteem (zo nodig met behulp van visuele middelen).
- De dieetbehandeling dient onderdeel te zijn van het totale behandelplan. Het wordt opgenomen als doel in het individuele zorg/begeleidingsplan.
- Afspraken over risico's (zoals slikproblemen) en afspraken over middelen en maatregelen (zoals gedwongen vochttoediening of sondevoeding) dienen opgenomen te worden in het zorg/begeleidingsplan.

Vind een DVG diëtist

Bronnen

Braam W, Duinen-Maas MJ et al. Medische zorg voor patiënten met een verstandelijke beperking. Houten: Prelum; 2014

Cassidy SB, Allanson JE. Management of Genetic Syndromes. New York: Wiley-Liss; 2010

Sullivan, P. Feeding and Nutrition in Children with Neurodevelopmental Disability. London: Mac Keith press; 2009

Laatste update: maart 2018 door netwerk Diëtisten Verstandelijk Gehandicapten (DVG).